

Familjevårdens centralorganisation Nr 4 2010 Årgång 27

aktuellt

Redigerad

magazin

för familjehem

Tema: Barn på
institution

Nr 4 -10/Årgång 27

aktuelltmagazin

utges av

FaCO

Familjevårdens

Centralorganisation,

är en ideell organisation som vänder sig till alla som arbetar med barn, ungdomar och vuxna vilka omfattas av insatser från socialtjänsten.

Kansli

FaCO

c/o Barbro Bengtsson

Flygfältsvägen 19 C

691 37 Karlskoga

Tel: 0586-556 13

Pg 98 58 18-4

Medlemskap i FaCO 425:-

Medlemstelefon: 070 -473 54 75

E-post: mejla@faco.nu

Hemsida: www.faco.nu

Layout och produktion

Annika Nygren

aktuelltmagazin@faco.nu

Prenumerationer

400:-

Ewa Weibull

medlemochprenumerat@faco.nu

Annonser

Annika Nygren

aktuelltmagazin@faco.nu

Annonsspriser

Helsida 3500:-

Halvsida 1.800:-

Kvartssida 1000:-

Åttondelssida 600:-

För införande även på hemsidan se
www.faco.nu

Foton

Alla bilder som används i tidningen är illustrationer. Personerna på bilderna har ingen anknytning till artiklarna om det inte särskilt anges.

NÄSTA UTGIVNING

Nummer 5 2010 utkommer i december

Ansvarig utgivare: Siv Tykosson
ISBN 28 287

INSIDAN

Den första september var första dagen på över 30 år som jag inte hade något ansvar för någon annans barn. Jag vet inte hur många gånger jag fick frågan; "Hur känns det"?

Jag kunde inte svara då men känslan var nog som när man slutar nian ungefär. Det känns underbart att äntligen få styra över sitt eget liv men sorgligt att grundskoltiden är över.

Jag vet inte hur blåögd jag egentligen är och vad jag hade trott men jag kan ju berätta att mitt liv inte förändrats speciellt mycket hittills. Redan samma dag hade jag pratat med tre utflugna gamla fosterbarn. Dag två var jag först hem till en flicka och klippte henne och sedan till en annan på hennes dotters femårskalas, tjugo mil tur och retur.

Så rullade det på med ett hälsa-på-besök på sjukhuset, åtta mil tur och retur inklusive felkörning. Tio mil för att lämna in nycklar till en lägenhet och besök på Skatteverket. Telefonsamtal från en tråkig bilkö, upprörda valdeltagare, kärleksbekymrade och allehanda andra ärenden.

Hur det känns? Jo, faktiskt känns det bara bra. Jag finns kvar i deras liv. Jag betyder något för mina gamla barn och det måste väl ända vara ett gott betyg? Och hur konstigt det än kan låta så känns det skönt att göra samma saker frivilligt. Jag skulle teoretiskt sett kunna säga nej, även fast jag vet att jag skulle ha svårt att göra det. Jag kan säga; "Nej tyvärr, jag kan inte nu" och jag behöver inte ens förklara mig.

Mina ungdomar brukade prata om den dagen då de skulle bli "fri från soc". Jag börjar förstå vad de menar. Nu kan jag säga och göra precis som jag vill och det finns ingen myndighet som kan lägga sig i och ha åsikter. Jag behöver inte gå på föräldramöten och diskutera hur mycket fickpengar barnen ska få ta med sig på skolresan. Jag behöver inte sitta i ring i ljusblå stoppade stolar på barnpsyk. Jag behöver inte bjuda främmande socialsekreterare på fika i mitt eget kök och samtidigt måsta försvara våra regler. Jag behöver inte skämmas när de ringer från Folkvandvården, för ingen har missat någon tid.

Nu kan jag åka runt och bli bjuden på middag och skämma bort nästa generation. Vara "snälla tanten" som kommer med godis på måndagen och hota föräldrarna med att berätta om deras tonårstid om de klagar. Jag kan stänga av telefonen och glömma tanka bilen, för jag har inga akuta skjutsar som jag måste göra.

Tänk om jag aldrig hade varit familjehem. Då skulle jag aldrig ha förstått att uppskatta allt detta!

Fast...efter den första september kom jag på att om man har många gamla fosterbarn skulle man ha sparat mycket pengar medan man fortfarande hade arvode!
Annelie Hed

P.S. Kul att vara här igen!

Innehåll

Insidan	2
Notiser och boktips	3
Tankar om tid	6
Förhållningssätt vid hembesök	5
Är detta samarbete	7
Tema	
Från öppen till slutet vård	8
IFAS	10
Vad är en jourfamilj	11
Från familjehem till institution...	12
Institutionsvård - från mina ögon och känslor	14
Om läkande berättande	15
Ut i vuxenlivet	17
Vems barn	20
Sverige Runt	22

Visste du att...

... när en vårdnadsöverflyttning skett så räknas man inte längre som ett familjehem utan man är särskilt förordnad vårdnadshavare.

När en vårdnadsöverflyttning gjorts ska det upprättas ett avtal mellan de särskilt förordnade vårdnadshavarna och den placerande kommunen (helst ska detta göras innan pappren skickas till Tingsrätten). Detta avtal ska endast reglera de ekonomiska ersättningsarna.

Mer finns att läsa i SKL's cirkulär 2004:39, www.skl.se, samt ”Om barnet behöver ny vårdnadshavare” som finns att ladda ner på www.socialstyrelsen.se

www.faco.nu

Bli medlem!

Om du blir medlem idag så betalar du för 2011 och får resterande månader av 2010 gratis.

Antingen kan du fylla i talongen i tidningen eller gå in på vår hemsida www.faco.nu och anmäla dig.

Välkommen som medlem

Behöver du råd och stöttning?

Som medlem i FaCO kan du alltid ringa till vår medlemstelefon 070 - 473 54 75.

Vill du mejla till oss i stället så kan du göra det på adressen mejla@faco.nu

Alla telefonsamtal och mejl behandlas som konfidentiella.

Kom ihåg att det finns inga dumma frågor, frågar man inte så får man heller inget veta

Boktips

Eskil – riddaren av syrenbersån

Biografi av
Gunilla Linn Persson
Wahlström & Widstrand,
2010

Det är 50-tal i Sorunda, söder om Stockholm. Karl-Astrid och Bernhard är i 40-årsåldern och väntar sitt första barn. Karl-Astrid har haft nio missfall och nu är de överlyckliga. Karl-Astrid känner på sig att det är en pojke, han ska heta Birger efter farfar. Det ska bli en stark och duktig pojke.

Men det blir ingen Birger. Pojken som föds är mongoloid (som man sa på den tiden). Sjukhuspersonalen vill tvinga Karl-Astrid och Bernhard att lämna pojken på ett hem. Men Karl-Astrid vägrar. Hon tar med pojken hem och han får namnet Eskil. Läsarna får sedan följa Eskil under hans första sju år. En bok för dem som vill sätta sig in i situationen om hur det var att föda ett utvecklingsstört barn på femtiotalet. ”En sorglig men underbar bok, fint och poetiskt skriven”.

Nya publikationer

- Familjehemsplacerade barn kommer till tals

Dessa är publicerade av Allmänna Barnhuset. Finns att beställa, men även att ladda ned på www.allmannabarnhuset.se / Böcker & Rapporter / Aktuella utgivningar

Att lära av fosterbarn, 8 års arbete med intervjuer med f.d. fosterbarn

Vad gör att en placering i familjehem fungerar? Vilka faktorer är väsentliga? Kan vi bli bättre på att välja rätt familj till just det här barnet? Vad är verksamt i familjehemsarbetet? Familjehemsenheten i Karlstad har utvecklat en uppföljningsmodell "Att lära av fosterbarn" för att få svar på dessa frågor. Modellen bygger på de familjehemsplacerade ungdomarnas egen syn på tiden i familjehem och hur de ser på socialtjänstens arbete. Utgiven februari 2010

Att läsa är livsviktigt - om fa-

miljehemsplacerade barns läsning och skolgång.

Detta är en rapport från ett forskningsprojekt som finansierats av Allmänna Barnhuset. I studien undersöks hur fosterföräldrar, lärare, familjehemssekreterare och biologiska föräldrar uppmärksammar barnens skolgång och deras inläring, särskilt läskunighet. Också ett antal familjehemsplacerade barn kommer till tals genom intervjuer. Utgiven februari 2010

Bok på gång om familjehem

Jag läste i FfF's faktablad "Familjevård i utveckling" att Lisbeth Pipping under hösten kommer att skriva ännu en bok. Hon har tidigare skrivit boken "Kärlek och stålull" där hon berättar om hur det var att växa upp med en mamma som var utvecklingsstörd. Ämnet i nästa bok kommer att vara familjehem. Lisbeth skriver själv så här:

"Jag vill med min bok berätta om det fantastiska arbetet som ni som familjehem gör. Vill berätta de ljusa historierna och låta både er som familjehem och era barn komma till tals. Jag vet att det finns mängder av historier som bara ligger och väntar på att bli nerskrivna. Historier om hur ni som familjehem har gett ett barn en ny livschans. Jag vet nämligen att det aldrig är för sent att få en lycklig barndom. En del placerade barn får vänta länge, andra kommer till ett nytt hem då de är mycket små. Jag tycker vi pratat alltför lite om familjemens betydelse, därför föddes tanken på en bok där ni får komma till tal. Min önskan är att ni ska vilja dela med er av er historia. Vill du veta mer om mitt bokprojekt hör då av dig: lisbeth@pipping.se, www.pipping.se"

Vid kontakt med Lisbeth i slutet av augusti är hon fortfarande intresserad av att få kontakt med familjehem, men det kan ha ändrats tills denna tidning kommer i tryck. Använd ovanstående kontaktuppgifter om du är intresserad av att höra av dig till Lisbeth.

Visst blir man glad och förvåntansfull av vetskapen om att en sådan bok är på gång! Om du ännu inte har läst "Kärlek och stålull" kan jag varmt rekommendera den under tiden..

Annelie Caurell

Barnens dag

4 oktober firar vi Internationella Barndagen enligt FN:s resolution från 50-talet som syftar till att ge uppmärksamhet åt barns situation i hela världen.

Barnrättsorganisationer & vissa länder firar den 20 november för att uppmärksamma att FN:s deklaration om barnets rättigheter (1959) och Barnkonventionen (1989) antogs denna dag. I Sverige arrangerar barnrättsorganisationer en hearing där barn och unga ställer frågor till ledande politiker.

Så är det bestämt! Och det är bra!

Man hoppas att effekterna av detta sipprar ner till dig som är barn. Att du känner dig uppmärksammad, att du har en förälder som ser dig och bryr sig om dig. Som

är närvarande och tillbringar tid tillsammans med dig en stund varje dag. Som lyssnar på dig och hör dina drömmar.

Någon som tar vara på dig!

Bus och godis!

Det behöver inte vara antingen eller, här kommer några busiga godistips till Allhelgonahelgen som mina barn har uppskattat:

Spökmuffins

Baka muffins, exempelvis av choklad så att de är mörka till färgen. Klipp ut ögon och mun i papper, lägg på muffinsen och dofta över florsocker. Ta bort pappersbitarna med pincett eller spetsig kniv, och vips har du spökmuffins!

Spindlar

Använd exempelvis kokosbollar, man kan trycka till dem lite så att de blir plattare. Blanda ett par matskedar florsocker med någon droppe röd hushållsfärg och lite vatten och droppa som ögon på huvudet. Eller använd chokladlinser till ögon. Ta bitar av lakrits-/godissnören, sätt dit som ben.

Går att variera i det oändliga. Dessa tips samt en mängd andra recept och idéer finns på www.dansukker.se
Labans mamma

Förhållningssätt vid hembesök i Familjehem – råd och tips från FSF.

Föreningen Socionomer inom Fosterbarnsvården har på sin hemsida skrivit om förhållningssätt vid hembesök i familjehem. Om ni vill ha en trevlig lässtund kan jag varmt rekommendera er att gå till deras hemsida

www.fsf.nu.

Kom ihåg att råden vänder sig till vuxna människor som representerar socialtjänsten och inte till barn i förskoleåldern!

På hemsidan kan du bland annat läsa om hur handläggarna planerat att agera vid hembesöket; varför handläggaren gärna vill ta dig i hand när de anländer, att handläggaren räknar med att inta positionen som ordföranden vid ditt köksbord, om de blir bjudna på fika så ska de tacka ja och sedan låta familjen hålla upp innan de börjar, att det är bra att efter mötet sitta kvar och delta i familjelivet lite passivt, att de ska tacka och ta adjö samt gärna ta i hand när de går.

De flesta punkterna känns så självklara att jag funderar på

varför de ens tas upp. Jag har lärt mina barn att ta i hand när vi kommer hem till någon på besök, tala en i taget, vara artiga och säga ja tack om de blir bjudna på fika samt säga tack och hej när vi lämnar någons hem. Självklart förstår jag att det är ett ”spel” bakom dessa råd - handläggarna ska besöka ditt hem med en känsla av att de har makten.

Men en viktig punkt som jag anser att de glömt bort bland alla råden till de vuxna socionomerna är ”att de efter toalettbesök ska tvätta sina händer med tvål och vatten samt använda gästhandduken”. Jag vet inte hur många handläggare jag haft på besök som lämnat badrummet utan att tvätta händerna. Bom ner med locket och snabbt ut till köksbordet igen. Gästhandduken ligger oanvänd så som jag lade fram den inför besöket. Sedan plockar de med sina otvättade händer bland kakorna på kakfatet. Kanske en punkt att ta med när sidan uppdateras?

Ulrica

Tankar om Tid

När Semestern är över börjar mina tankar kretsa kring begreppet "Tid". Under sommar och semester tänker jag inte så mycket på det, då "är" man bara, tar saker och ting som de kommer. Möjligen tittar jag på klockan om jag ska med en båttur eller om det är någon sommardeckare jag vill se på TV. Men med hösten kommer arbete, möten, umgängen och då ska Tiden plötsligt planeras, utnyttjas, och användas effektivt!

Höga förväntningar

Det klagas ofta över att man "inte har Tid", att "Tiden inte räcker till", "om jag hade mer Tid skulle jag...". Men vi har lika mycket Tid år 2010 som vi haft sedan urminnes tider då man inte hade ett sätt att beräkna Tid på. Det är dessutom den mest rättvist fördelade resursen som finns på vår jord, *alla* har vi lika många timmar fördelade på lika många dygn på lika många veckor, o.s.v. Frågan är om det finns något annat som är så lika för alla människor oavsett om man är heltidsarbetande svensk, kung av Brunei eller fiskare på Madagaskar. Många i vår värld söker och jagar denna Tid och tycks aldrig bli riktigt nöjda. Jag undrar om vi inte har för höga förväntningar på hur mycket som ska hinnas med?

Den nöjde fiskaren

Om man kunde tänka lite mer som "den nöjda fiskaren", nedan beskriven i Klas Hallbergs berättelse, kanske man oftare skulle känna sig nöjd:

" En fiskare hade avslutat sitt arbete för dagen och satt intill sin båt på stranden. En rik affärsman passerade och upprördes över att se fiskaren lata sig på stranden och titta på solnedgången.

– Varför är du inte ute och fiskar? frågade affärsmannen.

– Därför att jag har fångat tillräckligt med fisk för idag. Nu sitter jag här och tar det lugnt och njuter av eftermiddagssolen, svarade fiskaren.

– Varför fångar du inte mer fisk när du har tid? sa affärsmannen.

– Vad skulle jag göra med den fisken? undrade fiskaren.

– Du kan sälja den och tjäna mer pengar, blev svaret. Med pengarna kan du köpa en motor till din båt. Sen kan du åka längre ut på havet och fiska på djupare vatten, fånga mer fisk och köpa nylonnät.

Det kan ge dig ännu mer fisk och ännu mer pengar. Snart kommer du att ha tillräckligt med pengar för att köpa en båt till. Sen kan du bygga upp en hel fiskflotta, sälja den och tjäna massor med pengar.

– Vad ska jag göra sen? frågade fiskaren.

– Sen kan du varva ner, ta det lugnt och njuta av livet, sa affärsmannen.

– Det är ju precis vad jag gör."

Klas Hallberg

Klas Hallberg är föreläsare och författare till "Varför växer gräset?" som finns i tre "sådder". I oktober kommer en samlingsvolym (Natur & kultur) där läsarna valt det bästa från dessa tre böcker som har blivit populära med drygt 120 000 sålda ex. Det är roligt, tankvärt med ett stort mått av perspektiv på livet. Se www.klashallberg.se där ovanstående berättelse är hämtad.

Ett tidigt julklappstips för att du ska hinna med allt annat du ska göra med din Tid!

Västra Sveriges 20 års jubileum!

Den 18 september firade Västra Sveriges familjehemsvård 20 års jubileum. Vi träffades vid Påarpgården i Håcksvik/Gislaved. En naturfin gård som erbjuder flera olika aktiviteter. Vi träffades vid lunchtid och lät oss väl smaka av kyckling och lax. När de samlade 34 medlemmarna ätit färdig var det dags för lite gemensam aktivitet. Detta bestod av fotbollsgolf och här kunde ung som gammal vara med. Många skratt blev det men hos en del kom vinnarinstinkten fram ordentligt. När frisk luft hade intagits så samlades vi åter igen i restaurangen där vi intog jubileums tårta. Detta blev en riktigt lyckad dag med god mat, härlig gemenskap, och många härliga skratt.

Lillsan Ljung

Nästa nummer av

aktuelltmagazin

Alternativa metoder

”Alternativa metoder” antyder att det finns en vedertagen metod. I Sverige har skolmedicinen en framträdande roll, den vetenskapligt grundade medicin som lärs ut vid universitet och högskolor. Alternativmedicin, även kallad komplementärmedicin, är samlingsnamn för medicinska praktiker som avses vara alternativ eller komplement till denna, ca. 200 sådana metoder utövas i Sverige. Vid ADHD kan t.ex. medicinering vara en del av behandlingen. Den komplementära behandlingen skulle kunna vara att man angriper problemet från ett biokemiskt perspektiv. Till detta nummer efterlyser vi artiklar och välkomnar berättelser från verkligheten som belyser hur alternativa metoder kan vara till hjälp.

